

PÄIJÄT-HÄMEEN MAAKUNTAKAAVA

MERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET

Maakuntahallitus 30.1.2006
Maakuntavaltuusto 20.2.2006

Päijät-Hämeen kokonismaakuntakaava sisältää maakuntakaavakartan, erillisen **merkinnät ja määräykset** asiakirjan, kaavaselostuksen ja kaavaselostuksen liiteosan.

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO.....	5
TAAJAMIIN LIITTYVÄT MERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET	6
LIIKENTEeseen LIITTYVÄT MERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET	15
TEKNISEEN HUOLTOON JA ERITYISTOIMINTOJEN ALUEVARAUKSIIN LIITTYVÄT MERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET	22
MAASEUTUUN LIITTYVÄT MERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET	26
VIRKISTYS- JA SUOJELUALUEISIIN LIITTYVÄT MERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET	30

JOHDANTO

Maakuntakaavassa alueiden käyttötarkoitus ilmaistaan ensisijaisesti kaavamerkinnöillä. Ympäristöministeriön 31.3.2000 antamassa kaavamerkintöjä koskevassa asetuksessa merkinnät on ryhmitelty merkintätyypeiksi: alueiden käytön kehittämisperiaatteet, osa-alueiden erityisominaisuudet, aluevaraukset sekä viiva- ja kohdemerkinnät. Päijät-Hämeen maakuntakaavassa käytetyt merkinnät ja määräykset on kuvattu seuraavien sivujen taulukossa. Taulukon ensimmäisen ja toisen sarakkeen kaavamerkinnöillä ja -määräyksillä on oikeusvaikutuksia. Viimeisessä sarakkeessa esitetyllä toteuttamiskuvauksella ei ole oikeusvaikutuksia, vaan ne ovat esimerkinomaista lisätietoa.

Maakuntakaavassa annetaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia määräyksiä (MRL 30 §). **Suunnittelumääräyksillä** ohjataan ensisijaisesti kuntien kaavoitusta ja muuta eri viranomaisten alueiden käyttöä koskevaa suunnittelua. Suunnittelumääräykset voivat koskea myös haitallisten ympäristövaikutusten estämistä tai rajoittamista. **Suojelumääräyksiä** on esitetty, jos jotakin aluetta on maiseman, luonnonarvojen, rakennetun ympäristön, kulttuurihistoriallisten arvojen tai muiden erityisten ympäristöarvojen vuoksi suojeltava. Virkistys- tai suojelualueilla, liikenteen ja teknisen huollon verkostoilla ja alueilla on voimassa ehdollinen rakentamisrajoitus (MRL 33 §). **Rakentamismääräyksillä** voidaan tarkentaa rakentamisen perusteita, sallivuutta ja reunaehtoja.

Kaavamerkinnän kuvauksen yhteydessä esitetty viittaus maankäyttö- ja rakennuslain 33 §:ään tarkoittaa, että ko. merkintään liittyy **ehdollinen rakentamisrajoitus**. Alueella, jolla rakentamisrajoitus on voimassa, ei lupaa rakennuksen rakentamiseen saa myöntää siten, että vaikeutetaan maakuntakaavan toteutumista. Lupa on kuitenkin myönnettävä, jos maakuntakaavasta johtuvasta luvan epäämisestä aiheutuisi hakijalle huomattavaa haittaa eikä kunta tai muu kyseessä oleva julkisyhteisö lunasta aluetta tai suorita haitasta kohtuullista korvausta.

Päijät-Hämeen maakuntakaavamääräykset liittyvät yleismääräyksiin koko maankäyttöluokkaan. Poikkeuksen muodostavat taajama-alueisiin liittyvien kehittämisen kohdealueiden suunnittelumääräykset, jotka on yksilöity kutakin aluetta koskeviksi.

Maakuntakaavaa, yleiskaavoja, asemakaavoja ja muuta maankäytön suunnittelua eivät ohjaa pelkästään maakuntakaavan määräykset, vaan useista eri laeista tulee myös velvoitteita maankäytön suunnittelulle. Maakuntakaavamerkinnöillä ja -määräyksillä ei voida kumota lainsäädännön asettamia velvoitteita. Maankäyttöä ja kaikkea kaavoittamista koskevia velvoitteita on esimerkiksi luonnonsuojelulaissa, metsälaissa, ympäristönsuojelulaissa, vesilaissa, maa-aineslaissa, rakennussuojelulaissa ja muinaismuistolaissa.

Maankäyttö- ja rakennuslaki velvoittaa myös ottamaan huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttöta-voitteet. Tavoitteista osa kohdentuu maakuntakaavaan ja osa koskee myös muuta maankäytön suunnittelua, siis tavoitteiden toteuttamista on silloin edistettävä kaikilla kaavatasoilla. Tällainen velvoite on esimerkiksi se, että alueiden käytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti merkittävät kulttuuri- ja luonnonperinnön arvot säilyvät.

TAAJAMIIN LIITTYVÄT MERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET

Riitta Laitinen

MAAKUNTAKAAVAMERKINTÄ Merkinnän kuvaus	MAAKUNTAKAAVAMÄÄRÄYS MRL 30 §	TOTEUTTAMISKUVAUS Esimerkkejä alueiden toteuttamisesta. Ei oikeusvaikutuksia.
<div style="background-color: #d2b48c; width: 20px; height: 20px; display: flex; align-items: center; justify-content: center; margin-bottom: 10px;">A</div> <p>Taajamatoimintojen alue Merkinnällä osoitetaan asumiseen ja muille taajamatoiminnoille, kuten keskustatoiminnoille, palveluille ja teollisuudelle rakentamisaalueita, pääväyliä pienempiä liikennealueita, virkistys- ja puistoalueita sekä yhdyskuntateknisen huollon alueita sekä näiden tarvitsemia laajentamisaalueita.</p> <p>Päijät-Hämeen kulttuuriympäristö- ja maisema-arvot on esitetty maakuntakaavaselostuksen liiteosan kohdassa (<i>liitenumero täydennetään</i>).</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Alueiden yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee ottaa lähtökohdaksi taajaman rakenteellinen eheyttäminen.</p> <p>Alueiden käyttöönotossa ja mitoituksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota tarkoituksenmukaiseen toteuttamisjärjestykseen, ympäristön laatuun ja toiminnalliseen joustavuuteen.</p> <p>Alueelle ei tule sijoittaa ympäristöhäiriöitä tuottavaa teollisuutta tai muuta vastaavaa toimintaa.</p> <p>Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava päivittäisten palveluiden saatavuus, riittävät kanssakäymis-, ulkoilu- ja virkistysmahdollisuudet sekä ulkoilureittien jatkuvuus taajamien sisällä, asuinympäristön selkeys ja esteettömyys.</p> <p>Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ominaispiirteiden vaaliminen ja turvattava merkittävien maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen.</p>	<p>Taajamatoimintojen alueet sisältävät sekä tiiviitä kaupunkimaisesti rakennettuja kaupunkien tai suurempien kuntakeskusten alueita että väljemmin rakennettuja pientalovaltaisia alueita.</p> <p>Alueiden tehokkaan rakentamisen ja keskeisen sijainnin vuoksi erityistä huomiota kiinnitetään rakentamisen laatuun, vapaa-alueiden laatuun ja riittävyteen, ympäristöhäiriöiden minimointiin sekä palvelujen riittävyteen ja liikenteen sujuvuuteen ja liikenneturvallisuuteen.</p> <p>Alueella jo olevan teollisuuden ja muun yritystoiminnan toimintaedellytykset ja kehittäminen turvataan.</p> <p>Alueiden toiminnalliseen joustavuuteen kuten vanhan rakennuskannan hyödynnettävyyteen, palveluiden järjestämismahdollisuuksiin, väestön ikä- ja sukupuolijakauman huomioimiseen sekä ikäryhmien sekoittamiseen kiinnitetään huomiota.</p> <p>Alueiden käyttö suunnitellaan tarkemmin yleis- ja asemakaavoilla. Metsätalouskäyttö voi jatkua tarvittaessa.</p>
<div style="background-color: #c00000; width: 20px; height: 20px; display: flex; align-items: center; justify-content: center; margin-bottom: 10px;">C</div> <p>Keskustatoimintojen alue Merkinnällä osoitetaan palveluiltaan kaupunkitasoisten palvelu-, hallinto- ja muiden toimintojen sekä asuinalueita niihin liittyvine liikennealueineen ja puistoineen. Merkinnän osoittamalle alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksiköitä.</p> <p>Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeitä alueita ei ole esitetty Lahden ja Heinolan keskustatoimintojen alueissa kartan selkeyden vuoksi.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja kehittämisessä tulee alueelle sijoittaa toimintoja niin, että keskustat säilyvät elävinä, toimivina, kulttuurihistorialtaan korkeatasoisina, esteettöminä ja turvallisina.</p> <p>Liikennejärjestelyillä tulee erityisesti turvata joukko- ja kevyen liikenteen toimivuus.</p> <p>Vähittäiskaupan suuryksiköiden toteuttamisen ajoittamisessa on otettava huomioon kaupunkiseudun palvelurakenteen tasapainoinen kehittäminen siten, ettei palvelutarjon-</p>	<p>Keskusta-alueet erottuvat taajamarakenteessa suurella rakennustehokkuudellaan. Keskustat ovat tiiviitä taajaman omaleimaisuutta korostavia asunto- ja työpaikka-alueita. Alueilla on asuinrakennuksia, liikerrakennuksia ja julkisia rakennuksia sekä aukioita ja toreja. Taajaman keskeisimmät palvelut sijaitsevat alueilla. Puisto- ja katualueet ovat viimeisteltyjä, hyvin hoidettuja ja vaalittuja.</p> <p>Keskustatoimintojen alueilla kohtaa kaikki liikennemuodot ja alueet ovat kaikkina vuorokauden aikoina taajaman vilkkaimpia alueita.</p>

<p>Päijät-Hämeen kulttuuriympäristö- ja maisema-arvot on esitetty maakunta-avausselostuksen liiteosan kohdassa (<i>liitenumero täydennetään</i>).</p>	<p>nassa aiheudu alueellisia tai väestöryhmittäisiä palvelujen saavutettavuuteen haitallisesti vaikuttavia muutoksia.</p> <p>Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ominaispiirteiden vaaliminen ja turvattava merkittävien maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen.</p>	<p>Keskeisen merkityksen vuoksi erityistä huomiota kiinnitetään keskusta-alueilla kulttuurihistorialliseen perintöön, rakentamisen ja vapaa-alueiden laatuun, ympäristöhäiriöiden minimointiin sekä liikenteen sujuvuuteen, erityisesti paikoitusjärjestelyihin sekä joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen edellytyksiin.</p> <p>Alueiden käyttö suunnitellaan tarkemmin yleis- ja asemakaavoilla.</p>
<p>c</p> <p>Keskustatoimintojen alue (kohdemerkintä)</p> <p>Merkinnällä osoitetaan palveluiltaan kuntatasoisten palvelu-, hallinto- ja muiden toimintojen sekä asumisen alueita niihin liittyvine liikennealueineen ja puistoinen. Merkinnän osoittamalle alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksiköitä.</p> <p>Päijät-Hämeen kulttuuriympäristö- ja maisema-arvot on esitetty maakunta-avausselostuksen liiteosan kohdassa (<i>liitenumero täydennetään</i>).</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS:</p> <p>Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja kehittämisessä tulee alueelle sijoittaa toimintoja niin, että keskustat säilyvät elävinä, toimivina, kulttuurihistorialtaan korkeatasoisina, esteettöminä ja turvallisina.</p> <p>Liikennejärjestelyillä tulee erityisesti turvata joukko- ja kevyen liikenteen toimivuus.</p> <p>Vähittäiskaupan suuryksiköiden toteuttamisen ajoittamisessa on otettava huomioon kaupunkiseudun palvelurakenteen tasapainoinen kehittäminen siten, ettei palvelutarjonnassa aiheudu alueellisia tai väestöryhmittäisiä palvelujen saavutettavuuteen haitallisesti vaikuttavia muutoksia.</p> <p>Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ominaispiirteiden vaaliminen ja turvattava merkittävien maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen.</p>	<p>Keskusta-alueet erottuvat taajamarakenteessa suurella rakennustehokkuudellaan. Keskustat ovat tiiviitä taajaman omaleimaisuutta korostavia asunto- ja työpaikka-alueita. Alueilla on asuinkerrostaloja, liikerakennuksia ja julkisia rakennuksia sekä aukioita ja toreja. Taajaman keskeisimmät palvelut sijaitsevat alueilla. Puisto- ja katualueet ovat viimeisteltyjä, hyvin hoidettuja ja valaistuja.</p> <p>Keskustatoimintojen alueilla kohtaavat kaikki liikennemuodot ja alueet ovat kaikkina vuorokauden aikoina taajaman vilkkaimpia alueita.</p> <p>Keskeisen merkityksen vuoksi erityistä huomiota kiinnitetään keskusta-alueilla kulttuurihistorialliseen perintöön, rakentamisen ja vapaa-alueiden laatuun, ympäristöhäiriöiden minimointiin sekä liikenteen sujuvuuteen, erityisesti paikoitusjärjestelyihin sekä joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen edellytyksiin.</p> <p>Alueiden käyttö suunnitellaan tarkemmin yleis- ja asemakaavoilla.</p>
<p>ca</p> <p>Keskustatoimintojen alakeskus (kohdemerkintä)</p> <p>Merkintää käytetään osoittamaan seudullisesti merkittäviä keskustatoimintojen alakeskuksia.</p> <p>Merkinnän osoittamalle alueelle voidaan sijoittaa sellaisia vähittäiskaupan suuryksiköitä, jotka palvelevat alakeskuksen vaikutusalueen asukkaita.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS:</p> <p>Alakeskusten suunnittelussa, yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja kehittämisessä tulee asukkaille varata esteettömästi ja turvallisesti saavutettavissa olevat kaupallisten ja julkisten palveluiden alueet.</p> <p>Alueelle ei saa sijoittaa seudullisesti tai maakunnallisesti merkittäviä vähittäiskaupan suuryksiköitä.</p> <p>Alakeskuksen vaikutusalueen asukkaita palvelevien vähittäiskaupan suuryksiköiden toteuttamisen ajoit-</p>	<p>Alakeskuksista löytyvät tärkeimmät kaupalliset ja julkiset palvelut laajalle väestöpohjalle. Ne ovat saavutettavissa hyvin kevyellä ja julkisella liikenteellä.</p>

	tamisessa on otettava huomioon kaupunkiseudun palvelurakenteen tasapainoinen kehittäminen siten, ettei palvelutarjonnassa aiheudu alueellisia tai väestöryhmittäisiä palvelujen saavutettavuuteen haitallisesti vaikuttavia muutoksia.	
<p>km</p> <p>Vähittäiskaupan suuryksikkö (kohdemerkintä) Merkintää käytetään osoittamaan vähintään seudullisesti merkittäviä, vähittäiskaupan suuryksiköitä.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Vähittäiskaupan suuryksiköiden toteuttamisen ajoittamisessa on otettava huomioon kaupunkiseudun palvelurakenteen tasapainoinen kehittäminen siten, ettei palvelutarjonnassa aiheudu alueellisia tai väestöryhmittäisiä palvelujen saavutettavuuteen haitallisesti vaikuttavia muutoksia.</p> <p>Vähittäiskaupan suuryksiköiden tarkempaa sijaintia suunniteltaessa tulee minimoida liikenteen aiheuttamat haittavaikutukset.</p>	<p>Vähittäiskaupan suuryksikköjä ovat kaavan laatimisvaiheessa olleet esimerkiksi Lahdessa Launeen alueella toimivat City-Market, Eurospar ja Prisma. Tyypillistä niille on, että niissä asioidaan kuntarajoista ja lähipalveluista riippumatta. Ne sijoituvat liikenteellisesti hyvin.</p> <p>Merkintä ei sulje pois myöskään vähittäiskaupan myymäläkeskittymän sijoittamista. Tällaisia ovat joko yksittäiset liikerakennukset, joissa on useita myymälöitä tai usean liikerrakennuksen muodostama kokonaisuus, jossa myymälöillä on yhteisiä toimintoja (esim. pysäköinti).</p>
<p>P</p> <p>Palvelujen alue</p> <p>p</p> <p>Palvelujen alue (kohdemerkintä) Merkinnällä osoitetaan seudullisesti merkittävien julkisten tai yksityisten palvelujen ja hallinnon alueita.</p> <p>Päijät-Hämeen kulttuuriympäristö- ja maisema-arvot on esitetty maakuntakaavaselostuksen liiteosan kohdassa (<i>liitenumero täydennetään</i>).</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Eryistä huomiota tulee kiinnittää alueen liikenteen toimivuuteen, ympäristön hyvään laatuun sekä luonteviin yhteyksiin ympäröiville alueille.</p> <p>Alueen käyttöä suunniteltaessa tulee varmistaa riittävä väljyys ja joustavuus tulevan kehityksen tarpeita varten.</p> <p>Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ominaispiirteiden vaaliminen ja turvattava merkittävien maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen.</p>	<p>Palvelujen ja hallinnon alueet ovat suurten laitosten ja paljon tilaa vaativan kaupan alueita. Tällaisia ovat mm. useampaa kuntaa palvelevat sairaalat, oppilaitokset, tutkimuslaitokset, urheilupuistot ja huonekalu-, rauta- ja autokauppoja sisältävät alueet.</p> <p>Alueet sijaitsevat usein taajamien ulkopuolella, joten liikenteen toimivuuteen, pysäköintipaikkoihin ja julkisen liikenteen yhteyksiin sekä yhteyksiin ympäröivään luontoon on kiinnitetty erityistä huomiota.</p> <p>Alueiden käyttö suunnitellaan tarkemmin yleis- ja asemakaavoilla.</p>
<p>TP</p> <p>Työpaikka-alue Merkinnällä osoitetaan monipuoliset työpaikka-alueet, joissa voi olla toimisto- ja palvelutyöpaikkoja, asu- mista sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta teollisuutta ja varastointia.</p> <p>Päijät-Hämeen kulttuuriympäristö- ja</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Eryistä huomiota tulee kiinnittää alueen liikenteen toimivuuteen ja toteuttamisjärjestykseen.</p> <p>Teollisuus alueella tulee olla ympäristöystävällistä teollisuutta, joka ei vaadi laajoja varastoalueita.</p> <p>Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ominaispiirteiden vaaliminen ja turvat-</p>	<p>Palvelujen ja teollisuustoimintojen alueet ovat liikenteellisesti hyvin sijoituvia yhtenäisiä työpaikka-alueita, joilla on palvelu- ja pienteollisuusyrityksiä.</p> <p>Alueet poikkeavat tavallisista teollisuusalueista keskeisen sijaintinsa ja edustavan ympäristönsä puolesta.</p> <p>Alueen liikenteen toimivuuteen, pysäköintipaikkoihin ja julkisen liikenteen yhteyksiin on kiinnitetty eri-</p>

<p>maisema-arvot on esitetty maakunta- ja varastoalueen liiteosan kohdassa (liitenumero täydennetään).</p>	<p>tava merkittävien maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen.</p>	<p>tyistä huomiota.</p> <p>Alueiden käyttö suunnitellaan tarkemmin yleis- ja asemakaavoilla.</p>
<p style="text-align: center;">T</p> <p>Teollisuus- ja varastoalue Merkintää käytetään osoittamaan seudullisesti merkittäviä teollisuus- tai varastotoimintojen alueita.</p> <p>Päijät-Hämeen kulttuuriympäristö- ja maisema-arvot on esitetty maakunta- ja varastoalueen liiteosan kohdassa (liitenumero täydennetään).</p>	<p>SUUNNITTELMÄÄRÄYS: Erityistä huomiota tulee kiinnittää alueen liikenteen toimivuuteen ja toteuttamisjärjestykseen.</p> <p>Alueen suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota tarkoituksenmukaiseen tiiviyteen ja joustavuuteen sekä yhtenäiseen rakennustapaan.</p> <p>Teollisuuskortteleilla tulee ottaa huomioon riittävät suojavaikutukset häiriölle alttiiden toimintojen rajoille sekä maisemallisesti merkittävillä alueilla ja pääteiden varsilla.</p> <p>Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ominaispiirteiden vaaliminen ja turvattava merkittävien maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen.</p>	<p>Teollisuusalueet ovat työpaikka-alueita, joilla teollisesta tuotannosta tai muusta toiminnasta johtuen voi syntyä ympäristöä häiritsevää melua tai muuta häiriötä. Alue on eristetty asuntoalueista sekä tie- ja peltomaisemasta suojaistutuksin.</p> <p>Tuotantotoiminnan ohjauksessa on varmistettu, ettei riskitoimintoja sijoitu pohjavesien muodostumisalueille. Liikenteen sujuvuuteen alueella kiinnitetään erityistä huomiota. Alueen mainonta ja ajo-ohjeet esitetään keskitetysti alueen laidalla.</p> <p>Alueiden käyttö suunnitellaan tarkemmin yleis- ja asemakaavoilla.</p>
<p style="text-align: center;">kk</p> <p>Kehittämisen kohdealue Merkinnällä osoitetaan kaupunki ja kuntavyöhykkeitä, joihin kohdistuu maakunnallisesti tai seudullisesti tärkeitä alueidenkäyttöllisiä kehittämistarpeita.</p>	<p>SUUNNITTELMÄÄRÄYS koskee kaikkia alla yksilöityjä kehittämissen kohdealueita: Tarkemmassa suunnittelussa ja kehittämisessä tulee asumisen ja työpaikkatoimintojen liikennejärjestelyjen ajoitus ja toiminnalliset muutostarpeet sovittaa niin, että liikenteen haitat ovat mahdollisimman vähäiset.</p> <p>Alueiden toteuttamisjärjestyksessä tulee turvata kaikkien väestöryhmien palveluiden saatavuus.</p>	<p>Alueidenkäyttöllisiä kehittämistarpeita ovat mm. laajat toiminnalliset muutos- ja kehittämistavoitteet, kuten kuntien yhteistyö palvelutuotannossa (koulut, terveydenhoito, kunnallistekniikka jne.) uusien asuin-, palvelu- ja työpaikka-alueiden toteuttaminen ja niihin liittyvien liikennejärjestelyjen kehittäminen.</p> <p>Toiminnalliset muutokset ovat usein niin merkittäviä, että niiden toteuttamisen kannalta on tärkeää laatia yleiskaava, jota tarkennetaan asemakaavoilla.</p> <p>Kehittämisen kohdealueiden käyttötarkoitusten aluerajaukset täsmen-tyvät laadittavien osayleiskaavojen yhteydessä.</p>
<p>kk1 Orimattilan Palojoen -keskustan kehittämisen kohdealue</p>	<p>Suunnittelumääräys kk1 Aluetta kehitetään palveluiden sekä Porvoonjokeen ja keskustaan kytkeytyvänä virkistyskäytön ja kaupungin maisemakuvan kohdealueena.</p>	<p>Keskusta-alueen toiminnallisuutta ja maisemakuvaa parannetaan korkeatasoisena kaupunkikeskuksena. Huolehditaan keskustan ja asuin-alueiden viheryhteyksien kytkeytymistä Palojoen kautta Porvoonjokeen.</p> <p>Keskustassa ja sen pohjoispuolella haetaan tarkemmalla suunnittelulla hyvät sijoittumispaikat sekä vähit-</p>

		täiskaupan että tilaa vaativan kaupan yksiköille.
kk2 Kärkölan kehittämisen kohdealue	Suunnittelumääräys kk2 Aluetta kehitetään hyviin liikenneyhteyksiin tukeutuvana elinkeinoelämän ja asumisen alueena.	Kantatien 54 ja maantien 295 risteysalueelle haetaan tarkemmalla suunnittelulla tilat uusille työpaikatoiminnoille. Valkjärven itäpuolelle toteutetaan asumisen uudet alueet ja teollisuusalueet laajennetaan. Toimintojen laajentamisen ja uusien alueiden käyttöön oton edellyttämät liikennejärjestelyt toteutetaan.
kk3 Hämeenkosken kehittämisen kohdealue	Suunnittelumääräys kk3 Aluetta kehitetään hyviin liikenneyhteyksiin tukeutuvana kulttuuri- ja maisema-arvojen sekä elinkeinoelämän ja asumisen alueena.	Valtakunnalliset kulttuuriarvot edellyttävät asumisen, työpaikkatoimintojen ja liikennejärjestelyjen suunnittelulta ja kehittämiseltä erityistä laatua. VT12:sta liittymäjärjestelyt hoidetaan korkealaatutien standardin mukaan ja tien eteläpuoliset alueet kytetään pohjoispuolisiin niin, että ei synny paikallisliikenteen sekoittumista valtatie liikenteeseen.
kk4 Miekkion - Renkomäen - Pennalan kehittämisen kohdealue	Suunnittelumääräys kk4 Aluetta kehitetään hyviin liikenneyhteyksiin tukeutuvana ylimaakunnallisen kaupanpalveluiden, elinkeinoelämän ja asumisen alueena, jolla varaudutaan kuntien yhteiseen palvelutuotantoon.	Renkomäen risteysalueen tilaa vaativan kaupan sijoittuminen ja ajoitus suunnitellaan liikennejärjestelyt huomioon ottaen. Uusien ja nykyisten asuinalueiden koulu-, sosiaali- ja terveystoimen palveluiden ja yhdyskuntateknisen huollon palveluiden tuottaminen kuntien yhteistyönä tutkitaan ja toteutetaan mahdollisuuksien mukaan. Alueella varaudutaan logistiikka- ja teollisuusalueiden edellyttämien liikennejärjestelyjen toteuttamiseen kuten liittymäjärjestelyihin ja tieyhteyksien toteuttamiseen logistiikka-alueelle. Huolehditaan etelästä kaupunkiseudun viherkehälle suuntautuvien viheryhteystarpeiden jatkuvuudesta itään ja länteen.
kk5 Hennan kehittämisen kohdealue	Suunnittelumääräys kk5 Aluetta kehitetään erityisesti raideliikenteeseen ja asemaan tukeutuvana elinkeinoelämän ja asumisen alueena.	Laaditaan tarkemmat suunnitelmat teollisuusalueen sijoittumisesta sekä pistoraide- ja syöttöliikennetarkkaisuista alueelle sijoittuvan toiminnan mukaan. Vesihuoltoverkon varteen ja lähikyliin sijoittuu ensimmäisessä vaiheessa asumista. Järjestetään kau-

		<p>paliset palvelut lähelle asumista.</p> <p>Suunnitellaan ja toteutetaan kysynnän mukaan taajamatoiminnoille ja palveluille alueet ja raideliikenteen asema. Suunnitellaan asemakaavoilla osayleiskaavassa esitettyjen alueiden laajentaminen.</p>
kk6 Vääksyn - Vesivehmaan kehittämisen kohdealue	Suunnittelumääräys kk6 Aluetta kehitetään elinkeinoelämän, lentoliikenteen ja matkailun sekä kulttuuri-, maisema- ja pohjavesiarvojen alueena.	<p>Kaikki pohjavesialueelle kohdistuvat toiminnot suunnitellaan ja toteutetaan niin, että pohjavesi säilyy korkealaatuisena ja pilaantumisen riskiä ei ole.</p> <p>Matkailupalvelut ja golf-alue ovat palveluiltaan korkeatasoiset. Viheryhteydet Vääksystä itään järjestetään.</p> <p>Yhteystarve valtatie 24:n ja seututie 313:n välillä suunnitellaan ja toteutetaan ja Vesivehmaan lentokentän toiminnan tarvitsemat laajennukset toteutetaan. Vesihuollon järjestelyt toteutetaan.</p> <p>Alueen maisema- ja kulttuuriarvot asettavat suunnittelulle ja toteuttamiselle erityisiä vaatimuksia.</p>
kk7 Vierumäen kehittämisen kohdealue	Suunnittelumääräys kk7 Aluetta kehitetään hyvään liikenteelliseen sijaintiin tukeutuvana elinkeinoelämän, Suomen Urheiluopiston toimintojen, asumisen, kulttuuri- ja maisema-arvojen ja pohjavesiarvojen alueena.	<p>Kaikki pohjavesialueelle kohdistuvat toiminnot suunnitellaan ja toteutetaan niin, että pohjavesi säilyy korkealaatuisena ja pilaantumisen riskiä ei ole.</p> <p>Toteutetaan viheryhteydet alueen poikki lännestä itään ja pohjoisesta etelään.</p> <p>Varaudutaan seututie 363:n parantamiseen ja toteutetaan liittymä- sekä kevyenliikenteen järjestelyt.</p> <p>Suomen Urheiluopiston toiminta on valtakunnantason huippuluokkaa ja sillä on riittävästi alueita toiminnan laajentamiseksi.</p> <p>Suunnitellaan ja toteutetaan uudet työpaikka- ja asuinalueet kysynnän mukaan.</p>
kk8 Heinolan - Tähtiniemen - Hevossaaren kehittämisen kohdealue	Suunnittelumääräys kk8 Aluetta kehitetään hyviin raide-, tie- ja vesiliikenteen mahdollisuuksiin tukeutuvana elinkeinoelämän, mat-	<p>Keskusta-alueen toiminnallisuutta ja maisemakuvaa parannetaan korkeatasoisena kaupunkikeskuksena. Varaudutaan vesiliikenteen edellyt-</p>

	<p>kailun, kulttuuri- ja maisema-arvojen ja asumisen alueena.</p>	<p>tämien satamaratkaisujen ja raideliikenteen kehittämiseen.</p> <p>Suunnitellaan ja toteutetaan vähittäiskaupan suuryksiköiden ja tilaa vaativan kaupan palveluiden sijoittuminen Tähtiniemen tyven alueella. Toteutetaan matkakeskusjärjestelyt.</p> <p>Kansallinen kaupunkipuisto ja maisema- ja kulttuuriarvot asettavat erityiset vaatimukset suunnittelun ja toteuttamisen laadulle.</p>
<p>kk9 Heinolan Kirkonkylän kehittämisen kohdealue</p>	<p>Suunnittelumääräys kk9 Aluetta kehitetään hyvään liikenteelliseen sijaintiin tukeutuvana elinkeinoelämän, matkailun ja ranta-asumisen, kulttuuri- ja maisema-arvojen sekä virkistyskäytön alueena.</p>	<p>Valtatien 4 ja kantatien 46 risteysalueen työpaikka-alue ja sinne sijoittuvat palvelut suunnitellaan ja toteutetaan.</p> <p>Uudet asuinalueet ja ranta-alueiden virkistyskäyttö sovitetaan yhteen. Toteutetaan viheryhteydet virkistys- ja asuinalueiden välillä.</p> <p>Varaudutaan vesiliikenteen tarpeisiin Sulkavan koskella.</p>
<p>kk10 Lahden kehittämisen kohdealue</p>	<p>Suunnittelumääräys kk10 Aluetta kehitetään valtakunnan osakeskukseksi, jonka palvelutarjonta vastaa ylimaakunnallisiin tarpeisiin ja yhdyskuntarakenne ottaa huomioon korkeatasoiset osaamisen, asuin- ja luonnonympäristön, kulttuuri- ja maisema-arvojen, elinkeinoelämän ja liikennejärjestelyjen tarpeet.</p>	<p>Yliopisto-, tutkimus- ja tiedekeskuspalveluiden kehittämiseen varaudutaan myös maankäytössä.</p> <p>Keskustassa ja rautatieaseman ympäristössä varaudutaan maankäytön toiminnallisiin muutostarpeisiin, jotka kohdistuvat asumisen, matkakeskuksen ja koko liikennejärjestelmän sekä palveluiden järjestämiseen.</p> <p>Matkakeskusjärjestelyt toteutetaan niin, että ne kytkevät hyvin keskustan ja asuinalueet liikennejärjestelmän piiriin.</p> <p>Keskustan täydennysrakentaminen toteutetaan korkeatasoisena ja radanvarren käyttöön haetaan melusta ja tärinästä häiriytymätön korkealuokkainen ratkaisu.</p> <p>Panostetaan Urheilukeskuksen, Vesijärven, sataman ja keskustan kytkeytymiseen toisiinsa ja näiden visuaaliseen ja toiminnalliseen kehittämiseen.</p>

		<p>Alueen eteläosan Launeen perhepuistoon liittyviä virkistys- ja matkailupalveluja kehitetään.</p> <p>Kauppan palveluissa varaudutaan ylimaakunnalliseen palvelutarjontaan keskustassa, Uudenmaankadun varrella ja Karisto – Pippo kaupan palveluakselin kehittämiseen.</p> <p>Kujalan alueen maankäyttö suunnitellaan ottaen huomioon elinkeinoelämän tarpeet.</p>
kk11 Paimelan - Vesivehmaan kehittämisen kohdealue	Suunnittelumääräys kk11 Aluetta kehitetään hyviin liikenneyhteyksiin tukeutuvana asumisen sekä kulttuuri- ja maisema-arvojen alueena, jolla varaudutaan kuntien yhteiseen palvelutuotantoon.	<p>Suunnitellaan ja toteutetaan asuminen ja palveluiden alueet yleis- ja asemakaavoilla ja toteutetaan niiden tarvitsemat liikennejärjestelyt.</p> <p>Uusien ja nykyisten asuinalueiden koulu-, sosiaali- ja terveystoimen palveluiden ja yhdyskuntateknisen huollon palveluiden tuottaminen kuntien yhteistyönä tutkitaan ja toteutetaan mahdollisuuksien mukaan.</p>
kk12 Hartolan kehittämisen kohdealue	Suunnittelumääräys kk12 Aluetta kehitetään hyviin liikenneyhteyksiin tukeutuvana elinkeinoelämän, matkailun, asumisen sekä kulttuuri- ja maisema-arvojen alueena.	<p>Toteutetaan valtatie 4:n ja seututie 413 risteys- ja muut parannushankkeet.</p> <p>Suunnitellaan ja toteutetaan teollisuusalueen laajennus. Kehitetään Tainionvirran virkistys- ja matkailukäyttöä ja golf-alueen palveluita.</p> <p>Tainionvirran maisema- ja kulttuuriarvot asettavat erityiset vaatimukset alueen suunnittelulle ja toteuttamiselle.</p>
kk13 Nostavan - keskustan – Messilän kehittämisen kohdealue	Suunnittelumääräys kk13 Aluetta kehitetään raideliikenteeseen tukeutuvan logistiikan, elinkeinoelämän, asumisen ja vapaa-ajan alueena.	<p>Suunnitellaan ja toteutetaan Nostavan logistiikka-alue, asema ja sen edellyttämät tie- ja raideliikenne- ja kevyen liikenteen yhteydet. Logistiikka-alueen rajausta tarkentuu osayleiskaavatyön myötä.</p> <p>Suunnitellaan ja toteutetaan asuinalueet niiden kysynnän mukaan ja huolehditaan palveluiden saatavuudesta.</p> <p>Suunnitellaan ja toteutetaan liikenneyhteydet Nostavan ja Hollolan kuntakeskuksen välille.</p> <p>Suunnitellaan ja toteutetaan ns. Pullopoikien risteysalueen palvelut ja</p>

		<p>työpaikka-alueet ja uudet asuinalueet sekä viheryhteysien säilyminen.</p> <p>Kehitetään Messilän matkailutoimintoja ja satama-alueen palveluineen.</p>
--	--	---

LIIKENTEeseen LIITTYVÄT MERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET

Erkki Rope

MAAKUNTAKAAVAMERKINTÄ Merkinnän kuvaus	MAAKUNTAKAAVAMÄÄRÄYS MRL 30 §	TOTEUTTAMISKUVAUS Esimerkkejä alueiden toteuttamisesta. Ei oikeusvaikutuksia
 <p>Matkakeskus Merkinnällä osoitetaan matkakeskuksen alue.</p> <p>Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Eri liikennemuotojen kohtaamiselle on suunnittelussa varattava pysäköinti- ja laituritilaa siten, että eri kulkumuodosta toiseen siirtyminen on joustavaa.</p>	<p>Asemakeskuksessa on tilaa hyvää liikenteellistä sijaintia edellyttäville toiminnoille kuten linja-autoasemalle ja tavaraliikennepalveluille.</p> <p>Matkakeskuksen toteuttamisessa on säilytetty valtakunnallisesti arvokkaan kulttuurihistoriallisen rakennuksen ja ympäristön arvo.</p>
<div style="border: 1px solid red; padding: 2px; display: inline-block;">LL</div> <p>Lentoliikenteen alue Merkinnällä osoitetaan Lahti – Vesivehmaan lentokenttä .</p> <p>Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Alueen suunnittelussa on otettava huomioon lentoliikenteen edellyttämä estevapaa vyöhyke.</p> <p>Alueen käyttöä suunniteltaessa on kiinnitettävä huomiota pohjavesien suojeluun sekä ympäristölle aiheutuvien haitatekijöiden vähentämiseen.</p> <p>RAKENTAMISMÄÄRÄYS: Alueelle voi rakentaa lentoliikennettä ja sen liitännäistoimintoihin liittyviä rakennuksia ja laitteita.</p>	<p>Alueen eri tyyppiset käyttömuodot sovitetaan yhteen siten, että niillä on yhteisiä tukipalveluja ja rakennuksia voidaan käyttää eri tarkoituksiin.</p> <p>Alueen ympäristö on korkealuokkainen ja antaa edustavan kuvan lentomatkailijoille lentoliikenteen ja sen liitännäistoimintojen tasosta.</p>
 <p>Melualue Merkinnällä osoitetaan alue, jolla lentomelu ylittää arvon L_{den} 55 dB</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Alueelle ei tule osoittaa uutta asutusta tai muuta melulle herkkää toimintaa.</p>	
<div style="border: 1px solid red; padding: 2px; display: inline-block;">LM</div> <p>Maaliikenteen alue Merkinnällä osoitetaan merkittävät tavaraliikenteen alueet.</p> <p>Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Alueen suunnittelussa tulee varautua riittäviin oheisalueisiin erilaisille kuljetukseen ja jatkojalostukseen liittyville toiminnoille.</p>	<p>Alueella on tavaraliikennettä palvelevia rakennuksia ja laitteita sekä niiden tarvitsemia palvelu-, ja tuotantotiloja jatkojalostukselle. Liikenteen aiheuttamaa melua ja muuta häiriötä on eliminoitu suojavyöhykeillä ja häiriöttömällä liityntäyhteyksillä päätieverkkoon.</p>
<div style="border: 1px solid red; padding: 2px; display: inline-block;">LV</div> <p>Satama-alue Merkinnällä osoitetaan matkustajasatamat ja suuret veneilyosatamat.</p> 	<p>RAKENTAMISMÄÄRÄYS: Alueelle voi rakentaa vesiliikennettä palvelevia rakennuksia.</p>	<p>Virkistys- ja matkailuliikennettä palvelevissa satamissa on korkea palvelutaso ja hyvä ympäristön laatu.</p>

<p>Satama-alue Merkinnöillä osoitetaan satama- ja laiturialueet sekä satamatoimintaan välittömästi liittyvien varastojen ja terminaalien alueet.</p> <p>Venesatama Seudullisen veneilyverkoston kehittämisen kannalta merkittävä venesatama.</p> <p>Alueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>		
<p>LVr</p> <p>Satama-alue raskaalle liikenteelle Merkinnällä osoitetaan puutavaran ja massatavaran laivauspaikat sekä tavarasatamat.</p> <p>Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Alueen käyttösunnitelmasta tulee varata merenkulkuhallitukselle mahdollisuus lausunnon antamiseen.</p> <p>RAKENTAMISMÄÄRÄYS: Alueelle voi rakentaa vesiliikennettä palvelevia rakennuksia.</p>	<p>Puutavarakuljetuksiin tarkoitetuissa satamissa varaudutaan 80 m:ä pitkien alusten kiinnittymiseen.</p> <p>Tiejärjestelyissä otetaan huomioon raskaan liikenteen vaatimukset.</p> <p>Liikenteen aiheuttamaa melua ja muita häiriötä rajoitetaan suoja- vyöhykkeillä.</p>
<p>MO</p> <p>Moottoritie Moottoritiemerkinnällä on osoitettu kaksiajorataiset valtatie, joilla on erilliset keskikaistan tai kaiteen erotamat ajoradat ja joilla risteävän tien liikenne kulkee eri tasossa.</p> <p>Tiealueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Maankäytön suunnittelussa tulee varautua siihen, että väylälle pääsy tapahtuu eritasoliittymien kautta ja paikalliselle sekä kevyelle liikenteelle on osoitettu erillinen väylä. Väylän lähialueiden suunnittelussa tulee huomioida melun vaikutukset alueiden käyttöön. Viherväylät ja ulkoilureitit tulee suunnitella eri tasossa väylän poikki.</p>	<p>Liikenteen aiheuttamaa melua ja muuta häiriötä rajoitetaan parantamalla melusuojausta.</p>
<p>MO</p> <p>Uusi moottoritie Tiealueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Maankäytön suunnittelussa tulee varautua siihen, että väylälle pääsy tapahtuu eritasoliittymien kautta ja paikalliselle sekä kevyelle liikenteelle on osoitettu erillinen väylä. Väylän lähialueiden suunnittelussa tulee huomioida melun vaikutukset alueiden käyttöön. Viherväylät ja ulkoilureitit tulee suunnitella eri tasossa väylän poikki.</p>	<p>Tiet sovitetaan maisemaan siten, että arvokkaat maisemakokonaisuudet säilyvät ja tienkäyttäjille muodostuu mielenkiintoisia näkymiä.</p> <p>Liikenteen aiheuttamaa melua ja muuta häiriötä rajoitetaan parantamalla liikenteen sujuvuutta ja melusuojausta.</p>
<p>MO</p> <p>Moottoritieksi parannettava moottoriliikennetie Tiealueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Maankäytön suunnittelussa tulee varautua siihen, että väylälle pääsy tapahtuu eritasoliittymien kautta ja paikalliselle sekä kevyelle liikenteelle on osoitettu erillinen väylä. Väylän lähialueiden suunnittelussa tulee</p>	<p>Tiet sovitetaan maisemaan siten, että arvokkaat maisemakokonaisuudet säilyvät ja tienkäyttäjille muodostuu mielenkiintoisia näkymiä. Liikenteen aiheuttamaa melua ja muuta häiriötä rajoitetaan parantamalla melusuojausta.</p>

joitus.	huomioida melun vaikutukset alueiden käyttöön. Viherväylät ja ulkoilureitit tulee suunnitella eri tasossa väylän poikki.	
vt/kt/st Kaksiajoratainen päätie tai –katu Merkintää käytetään osoittamaan kaksiajorataisia muita teitä tai katuja kuin moottoriteitä. Tiealueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.		
vt/kt/st Uusi kaksiajoratainen päätie tai –katu Merkintää käytetään osoittamaan uusia kaksiajorataisia muita teitä tai katuja kuin moottoriteitä. Tiealueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.		
vt/kt/st Merkittävästi parannettava kaksiajoratainen päätie tai –katu Merkintää käytetään osoittamaan tie tai katuosuuksia, joista on tarkoitus parantaa kaksiajorataisia muita teitä tai katuja kuin moottoriteitä. Tiealueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.	SUUNNITTELMÄÄRÄYS: Maankäytön suunnittelussa tulee varautua siihen, että väylälle pääsy tapahtuu pääasiassa eritasoliittymien kautta ja paikalliselle sekä kevyelle liikenteelle on osoitettu erillinen väylä. Väylän lähialueiden suunnittelussa tulee huomioida melun vaikutuksien vähentäminen.	
vt/kt Valtatie/kantatie Kauko- ja seudulliselle moottoriajoneuvoliikenteelle osoitettu korkealuokkainen väylä. Tiealueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.	SUUNNITTELMÄÄRÄYS: Paikalliselle ja kevyelle liikenteelle tulee osoittaa erillinen väylä. Väylää risteävät kevyen liikenteen reitit tulee johtaa eri tasossa väylän poikki. Väylän lähialueiden suunnittelussa tulee huomioida melun vaikutuksien vähentäminen.	Liikenteen aiheuttaman melun ja muun häiriön leviämistä rajoitetaan parantamalla liikenteen sujuvuutta ja melusuojausta. Liittymäväli tiellä on haja-asutusalueella vähintään 1 km ja taajamissa 500 m.
vt/kt Uusi valtatie/kantatie Tiealueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.	SUUNNITTELMÄÄRÄYS: Paikalliselle ja kevyelle liikenteelle tulee osoittaa erillinen väylä. Väylää risteävät kevyen liikenteen reitit tulee johtaa eri tasossa väylän poikki. Väylän lähialueiden suunnittelussa tulee huomioida melun vaikutuksien vähentäminen.	Tiet sovitetaan maisemaan siten, että arvokkaat maisemakokonaisuudet säilyvät ja tienkäyttäjille muodostuu mielenkiintoisia näkymiä. Liikenteen aiheuttaman melun ja muun häiriön leviämistä rajoitetaan parantamalla liikenteen sujuvuutta ja melusuojausta.

		Liittymäväli tiellä on haja-asutusalueella vähintään 1 km ja taajamissa 500 m.
<p>vt/kt</p> <p>Merkittävästi parannettava valtatie/kantatie</p> <p>Tiealueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS:</p> <p>Maankäytön suunnittelussa tulee varautua siihen, että väylälle pääsy tapahtuu pääasiassa eritasoliittymien kautta ja paikalliselle sekä kevyelle liikenteelle on osoitettu erillinen väylä.</p> <p>Väylän lähialueiden suunnittelussa tulee huomioida melun vaikutusten vähentäminen.</p>	<p>Tiet sovitetaan maisemaan siten, että arvokkaat maisemakokonaisuudet säilyvät ja tienkäyttäjille muodostuu mielenkiintoisia näkymiä.</p> <p>Liikenteen aiheuttaman melun ja muun häiriön leviämistä rajoitetaan parantamalla melusuojausta.</p> <p>Liittymäväli tiellä on haja-asutusalueella vähintään 1 km ja taajamissa 500 m.</p>
<p>vt/kt</p> <p>Vaihtoehtoinen tai ohjeellinen valtatie tai kantatie</p> <p>Merkinnällä osoitetaan tieyhteydet, jotka perustuvat todettuun tieliikenteen yhteystarpeeseen ja joiden yleispiirteinen sijainti ja suhde ympäristöön on selvitetty.</p> <p>Tiealueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS:</p> <p>Maankäytöllä ja rakentamisella ei saa estää varauksen myöhempää suunnittelua ja toteuttamista.</p>	<p>Varaus on periaatteellinen tai vaihtoehtoinen. Alueella saattaa myös muu kuin liikennettä palveleva rakentaminen olla mahdollista, sitten kun lopullinen päätös linjauksesta on tehty. Tielinjaus säilytetään rakentamattomana neuvottelemalla sijaintiratkaisuista tien suunnittelusta vastaavien viranomaisten kanssa.</p>
<p></p> <p>Tieliikenteen yhteystarve</p> <p>Merkinnällä osoitetaan uusia tieyhteyksiä, joiden tarve on voitu todeta, mutta joiden sijaintiin tai toteuttamiseen liittyy huomattavaa epävarmuutta.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS:</p> <p>Maankäytön suunnittelulla turvataan yhteyden myöhemmin tapahtuva suunnittelu ja toteuttaminen.</p>	
<p>st</p> <p>Seututie tai pääkatu</p> <p>Seututiemerkinällä esitetään kuntakeskuksia, merkittäviä liikennettä synnyttäviä kohteita ja kaupunkikeskuksia yhdistävät väylät sekä niitä merkitykseltään vastaavat kadut.</p> <p>Tiealueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS:</p> <p>Paikalliselle ja kevyelle liikenteelle tulee osoittaa erillinen väylä. Väylää risteävät kevyen liikenteen pääreitit tulee johtaa eri tasossa väylän poikki.</p>	<p>Liittymäväli tiellä on yleensä vähintään 500 m.</p>
<p>st</p> <p>Uusi seututie tai pääkatu</p> <p>Seututiemerkinällä esitetään kuntakeskuksia, merkittäviä liikennettä synnyttäviä kohteita ja kaupunkikeskuksia yhdistävät väylät sekä nii-</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS:</p> <p>Paikalliselle ja kevyelle liikenteelle tulee osoittaa erillinen väylä. Väylää risteävät kevyen liikenteen pääreitit tulee johtaa eri tasossa väylän poikki.</p>	<p>Tiet sovitetaan maisemaan siten, että arvokkaat maisemakokonaisuudet säilyvät ja tienkäyttäjille muodostuu mielenkiintoisia näkymiä.</p> <p>Liittymäväli tiellä on yleensä vähintään 500 m.</p>

<p>tä merkitykseltään vastaavat kadut. Tiealueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>		
<p> Merkittävä yhdystie Merkittävän yhdystien merkinnällä osoitetaan maakuntakaavan kyläverkoston tai ylikunnallisten yhteyksien kannalta tärkeitä teitä ja katuja. Tiealueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Seudulliseen kehätievyöhykkeeseen kuuluvia yhdysteitä 3171, 3172, 15001, 3134, 1711, 1701, tulee suunnitella tavoitteena kuntakeskuksia yhdistävä hyvää kunnosapitoa ja joukkoliikenteen palvelutasoa tarjoavana vyöhykkeenä.</p>	<p>Liittymäväli tiellä on yleensä vähintään 75 m.</p>
<p> Liittymä Liittymä on mahdollista toteuttaa myös eritasoliittymänä. Liittymäalueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>		
<p> Eritasoliittymä Merkinnällä esitetään nykyiset eritasoliittymät. Liittymäalueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>		
<p> Uusi eritasoliittymä Kehitettävä eritasoliittymä on osoitettu punaisella ympyrällä. Liittymäalueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Eritasoliittymän suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota joukkoliikenteen toimivuuteen. Eritasoliittymien toteuttamisen ajoitus tulee varmistaa ja sopia Tiehallinnon kanssa ennen kuin niiden toteutumiseen perustuvaa uutta maankäyttöä yleis- tai asemakaavoitetaan pääteiden varsille ja taakse.</p>	
<p> Eritasoristeys ilman liittymää Liittymäalueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>		
<p> Liikennetunneli</p>		

<p>Merkinnällä osoitetaan tieverkon osa, joka on tarkoitus toteuttaa tunneliratkaisuna tai tien kattavana kansiratkaisuna.</p>		
<p> Päärata ja liikennepaikka Merkinnällä osoitetaan tärkeimmät kansainvälisen liikenteen rataosat, valtakunnan osakeskuksia ja merkittävimpiä maakunta- ja kaupunkikeskuksia yhdistävät rataosat sekä merkittävimpiin satamiin johtavat radat. Raideliikenteen liikennepaikka -merkinnällä osoitetaan nopeiden junien ja taajamajunien asemat. Rata-alueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Radan varren maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon radan estevaikutus. Maankäytössä on otettava huomioon junaliikenteen melu- ja värinävaikutus. SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Ratoja risteävä tieliikenne ja ulkoilureitit tulee suunnitella eritasoratkaisuna.</p>	<p>Liikenteen aiheuttamaa melua ja muuta häiriötä vähennetään melusuojuksin ja tunneliratkaisuin. Risteävä tieliikenne ja ulkoilureitit tulee suunnitella eri tasoon. Nopean liikenteen rata on erotettu taajamissa aidalla ympäröivästä alueesta. Eri liikennemuotojen kohtaamiselle varataan asemilla pysäköinti- ja laituritilaa siten, että eri kulkumuodosta toiseen siirtyminen on joustavaa.</p>
<p> Yhdysrata/teollisuusrata Merkinnällä osoitetaan pääratoja ja merkittäviä liikennepaikkoja yhdistävät radat sekä merkittävät teollisuusradat. Rata-alueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Ratoja risteävä tieliikenne ja ulkoilureitit tulee suunnitella eritasoratkaisuna.</p>	<p>Maankäytön suunnittelussa otetaan huomioon tavaraliikenteen aiheuttama häiriö osoittamalla radan varren vain melua sietäviä toimintoja.</p>
<p> Merkittävästi parannettava rata-osa Rata-alueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon lisäraiteiden aluetarve.</p>	
<p> Ohjeellinen päärata Rata-alueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>	<p>RAKENTAMISMÄÄRÄYS: Ratahallintokeskukselle on varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen mikäli hankkeen voidaan arvioida vaikeuttavan radan toteuttamista. SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Ratoja risteävä tieliikenne ja ulkoilureitit tulee suunnitella eritasoratkaisuna.</p>	<p>Varaus on periaatteellinen tai vaihtoehtoinen. Alueella saattaa myös muu kuin liikennettä palveleva rakentaminen olla mahdollista sitten, kun lopullinen päätös linjauksesta on tehty. Ratalinjaus säilytetään rakentamattomana neuvottelemalla sijaintiratkaisuihin radan suunnittelusta vastaavien viranomaisten kanssa.</p>
<p> Laivaväylä</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Vesiliikenteen syväys ja alikulkukorkeus-vaatimusten turvaamiseksi tu-</p>	<p>Laivaväylän varrella vältetään maisemasta silmiinpistävää rakentamista.</p>

<p>Merkinnällä osoitetaan tärkeimmät sisävesiväylät.</p>	<p>lee niitä risteävien johtojen ja siltojen suunnittelussa ottaa huomioon merenkululaitoksen suositukset.</p>	
<p> Ohjeellinen syväväylä Merkinnällä osoitetaan merialuskel- poiset laivaväylät.</p> <p> Ohjeellinen uusi syväväylä Merkinnällä osoitetaan merialuskel- poiset laivaväylät.</p>	<p>SUUNNITTELMÄÄRÄYS: Vesiliikenteen syväys ja alikulkukor- keus-vaatimusten turvaamiseksi tu- lee niitä risteävien johtojen ja silto- jen suunnittelussa ottaa huomioon merenkululaitoksen suositukset.</p> <p>Merenkukuhallitukselle olisi varat- tava mahdollisuus lausunnon anta- miseen mikäli rakennetaan 50 met- riä lähemmäksi väylää.</p>	<p>Asikkalanselän, Vesijärven ja Ruot- salaisen alueen väyliä alikulkukor- keussuositus on 14 m.</p> <p>Syväväylän myöhempi toteuttami- nen turvataan jättämällä aaltojen ja talvimerenkulun aiheuttamalle mah- dolliselle häiriölle alttiit paikat raken- tamattomiksi.</p>
<p> Veneväylä Maakuntakaavassa osoitettavia ve- neväyliä ovat ensisijaisesti veneilyn runkoväylät sekä muut alueellisesti merkittävät veneilyn pääväylät.</p>	<p>SUUNNITTELMÄÄRÄYS: Vesiliikenteen syväys ja alikulkukor- keus-vaatimusten turvaamiseksi tu- lee niitä risteävien johtojen ja silto- jen suunnittelussa ottaa huomioon merenkululaitoksen suositukset.</p>	<p>Veneväylät suunnitellaan ja toteute- taan veneilyn kokonaissuunni- telmaan perustuen luontoa häirit- semättömille vesialueille.</p> <p>Reittien varrella toteutetaan tarpeel- liset rantautumispaikat ja vesillelas- kumahdollisuudet. Ne sijoitetaan ku- lutusta kestäville alueille luonnon erityiset suojelutarpeet huomioon ottaen. Jätehuolto järjestetään.</p>
<p> Melontareitti Merkinnällä osoitetaan melontaan soveltuvia reittejä.</p>		<p>Melontareitit suunnitellaan ja toteu- tetaan kokonaissuunnitelmaan pe- rustuen ympäristölle haittaa tuotta- mattomille alueille luonnon erityiset suojelutarpeet huomioon ottaen.</p> <p>Reittien varrella toteutetaan tarpeel- liset rantautumispaikat, jätehuolto ja siirtomahdollisuudet estepaikoilla.</p>

TEKNISEEN HUOLTOON JA ERITYISTOIMINTOJEN ALUEVARAUKSIIN LIITTYVÄT MERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET

Erkki Rope

MAAKUNTAKAAVAMERKINTÄ Merkinnän kuvaus	MAAKUNTAKAAVAMÄÄRÄYS MRL 30 §	TOTEUTTAMISKUVAUS Esimerkkejä alueiden toteuttamisesta. Ei oikeusvaikutuksia.
 <p>Pääkaasulinja Merkinnällä osoitetaan maakaasun runkojohdot ja päähaarajohdot.</p> <p>Alueilla on voimassa MRL 33§:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>	<p>SUUNNITTELMÄMÄÄRÄYS: Maakaasujohdon lähialueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon johdon suoja-alueääräykset.</p>	<p>Maakaasuputken linjausta voidaan käyttää ulkoilureittien pohjana maastossa.</p>
 <p>Ohjeellinen pääkaasulinja Merkinnällä osoitetaan suunnitellut maakaasun päähaarajohdot.</p>	<p>SUUNNITTELMÄMÄÄRÄYS: Maakaasujohdon lähialueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon johdon suoja-alueääräykset.</p>	<p>Maakaasuputken linjaus sovitetaan maastoon niin, että se ei muodosta tarpeettomasti näkyviä aukkoja maisemaan, ja sitä voidaan käyttää ulkoilureittien pohjana.</p>
 <p>Päävesihuoltolinja Merkinnällä osoitetaan suuret vedensiirtolinjat.</p>		<p>Raakavesitunneliin liittyvä pintavedenotto suojataan tarpeettomilta vesiliikenteen riskikuljetuksilta väylämerkinnöin ja kieltotauluin.</p>
 <p>Ohjeellinen kehitettävä päävesihuoltolinja Merkinnällä osoitetaan uusia johtoja, joiden linjauksesta ja toteuttamisesta on olemassa vain yleispiirteisiä selvityksiä ja suunnitelmia.</p>		
 <p>Voimalinja Merkinnällä osoitetaan 110 kV:n ja sitä suuremmat johtolinjat.</p> <p>Alueella on voimassa MRL:n 33§:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus</p>	<p>RAKENTAMISMÄÄRÄYS: Rakentaminen ei ole sallittua 50 metriä lähemmäksi suunnitellun 110 kV:n ja 100 metriä lähemmäksi 400 kV:n johtolinjan keskilinjaa ilman johdon rakennuttajan lausuntoa.</p>	<p>Uusien johtolinjojen rakentamisessa hyödynnetään vanhoja johtokatuja. Voimajohtojen linjauksessa välitetään laajalle näkyviä uusia aukkoja maisemassa. Rakennetun johtolinjan johtoaukealla eikä sen reunavyöhykkeellä ole rakennuksia.</p>
 <p>Uusi voimalinja Merkinnällä osoitetaan uudet 110 kV:n ja sitä suuremmat johtolinjat.</p> <p>Alueella on voimassa MRL:n 33§:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>	<p>RAKENTAMISMÄÄRÄYS: Rakentaminen ei ole sallittua 50 metriä lähemmäksi suunnitellun 110 kV:n ja 100 metriä lähemmäksi 400 kV:n johtolinjan keskilinjaa ilman johdon rakennuttajan lausuntoa.</p>	

 <p>Merkittävästi parannettava voimalinja Merkinnällä osoitetaan olevan johdon alueelle rakennettavaa varausta lisäjohtojen rakentamiselle.</p> <p>Alueella on voimassa MRL:n 33§:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus</p>	<p>RAKENTAMISMÄÄRÄYS: Rakentaminen ei ole sallittua 50 metriä lähemmäksi suunnitellun 110 kV:n ja 100 metriä lähemmäksi 400 kV:n johtolinjan keskilinjaa ilman johdon rakennuttajan lausuntoa.</p>	
 <p>Voimalinjan yhteistarve Merkinnällä osoitetaan uusia voimajohtoja joiden tarve on voitu todeta, mutta joiden sijaintiin tai toteuttamiseen liittyy huomattavaa epävarmuutta.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Maankäytön suunnittelulla turvataan yhteyden myöhemmin tapahtuva suunnittelu ja toteuttaminen.</p> <p>Hankkeen suunnittelussa on tutkittava yhteyden tarve, sijainti ja vaikutukset ja liittyminen ympäröivään maankäyttöön.</p>	
  <p>Käytöstä poistettu tai poistuva jätteenkäsittelyalue Alueella on voimassa MRL:n 33§:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Alueen suunnittelussa on otettava huomioon mahdollinen ympäristöriski kaasu- ja suotovesihaittojen muodossa.</p>	<p>Käytöstä poistetut kaatopaikat kunnostetaan ja maisemoidaan ympäröivään maankäyttöön sopiviksi. Kuntien vanhoja kaatopaikka-alueita voidaan pitää jätehuollon käytössä kehittämällä niistä käsittelykeskuksia ja siirtokuormausasemia.</p>
 <p>Moottoriurheilukeskus</p>		
  <p>Erityinen pohjavedensuojelualue Merkinnällä osoitetaan luonnontilaisia ja riskittömiä alueita tulevaisuuden ylikunnallista vedenhankintaa varten.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Alueelle ei tule kaavoittaa mitään pohjaveden laatua ja määrää uhkaavia toimintoja. Ennen alueen kaavoittamista muuhun käyttötarkoitukseen on hankittava lisäselvityksiä pohjaveden laadusta ja määrästä sekä virtaussuunnista.</p> <p>SUOJELUMÄÄRÄYS: Erityistä huomiota tulee kiinnittää pohjavesien suojeluun. Ennen mitään pohjavesiolosuhteita mahdollisesti muuttavia toimenpiteitä on kunnan ympäristöviranomaiselle sekä alueelliselle ympäristökeskukselle varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen.</p>	<p>Pohjavesialueille laaditaan suojelusuunnitelmat.</p> <p>Pohjavesialueella voi sijaita toimintoja, jotka eivät aiheuta vaaraa pohjavesille. Erilaiset pohjaveden pilaantumisriskit minimoidaan suojaamalla öljysäiliöt ja tiepenkereet läpäisemättömillä materiaaleilla.</p>

 <p>Tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, etteivät ne vähennä pohjaveden määrää tai heikennä pohjaveden laatua.</p> <p>Erityistä huomiota tulee kiinnittää pohjavesien suojeluun. Ennen mitään pohjavesiolosuhteita mahdollisesti muuttavia toimenpiteitä on kunnan ympäristöviranomaiselle sekä alueelliselle ympäristökeskukseen varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen.</p>	<p>Pohjavesialueille laaditaan suojelusuunnitelmat.</p> <p>Pohjavesialueella voi sijaita toimintoja, jotka eivät aiheuta vaaraa pohjavesille. Erilaiset pohjaveden pilaantumisriskit minimoidaan suojaamalla öljysäiliöt ja tiepenkereet läpäisemättömillä materiaaleilla.</p>
 <p>Hautausmaa-alue</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Hautausmaiden läheisyyteen ei tule suunnitella melua aiheuttavia toimintoja.</p>	<p>Alueen käytössä otetaan huomioon mahdollisten häiriöiden vaikutus suojavyöhykkeillä.</p>
 <p>Jätteenkäsittelyalue Merkinnällä osoitetaan jätteiden vastaanottoon ja käsittelyyn varatut alueet kuten kaatopaikat ja jätteiden esikäsittelylaitokset.</p> <p>Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>	<p>RAKENTAMISMÄÄRÄYS: Alueelle voi rakentaa jätehuoltoon liittyviä rakennuksia ja rakenteita.</p>	<p>Jätteenkäsittelyalueen ympäristöhäiriöt minimoidaan suojavyöhykkeillä ja vesistökuormitus estetään viemäroinnilla ja jätevesien käsittelyllä.</p>
 <p>Energiahuollon alue Merkinnällä osoitetaan energiahuoltoa palvelevia laitoksia tai rakenteita, kuten voimaloita ja suurmuunto-alueita varten varattuja alueita.</p> <p>Alueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Voimaloiden meluhaitat asutukselle ja virkistystoiminnoille on ehkäistävä riittävin suojavyöhykkein.</p>	<p>Muuntamo-alue sijoitetaan maisemaan hienovaraisesti, yleensä maiseman vaihtumisvyöhykkeelle. Energiahuollon alueet aidataan.</p>
 <p>Turpeenottoalue Merkinnällä osoitetaan poltto- tai kasvuturpeen tuotantoon osoitetut alueet.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Alueelle tulee varata riittävä suojavyöhyke asutukselle aiheutuvien melu- ja pölyhaittojen ehkäisemiseksi.</p> <p>Tuotannon suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset alapuolisille vesistöille.</p>	<p>Ottamistoiminnan jälkeen turvetuotantoalue palautuu maa- ja metsätaloukskäyttöön tai muodostaa uuden maisemaan soveltuvan elementin.</p>
 <p>Maa-ainesten ottoalue</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Ainesten otto tulee suunnitella riittävän laajalla alueella yhtenäisen lopputuloksen aikaansaamiseksi.</p>	<p>Suurilla ottamisalueilla maisemointi tehdään vaihteittain kaivuun edetessä.</p> <p>Ottamistoiminnan jälkeen alue mai-</p>

<p>Maa-ainesten ottoalueet on esitetty varsinaisen maankäyttömerkinnän päälle osa-alueen merkinnällä.</p>	<p>Ottamistoiminta tulee suunnitella siten, että alue ottamisen jälkeen luontevasti soveltuu maakuntakaavassa osoitettuun tarkoitukseen.</p>	<p>semoidaan siten, että se luontevasti soveltuu maakuntakaavassa osoitettuun maankäyttöön.</p>
<p>EP</p> <p>Puolustusvoimien alue Varuskunta- tai harjoitusalue, jolla liikkumista rajoitetaan</p>	<p>SUUNNITTELMÄÄRÄYS: Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota toiminnan haitallisten ympäristövaikutusten vähentämiseen ja ympäristön suojaamiseen.</p>	<p>Puolustusvoimien ampuma- ja harjoitustoiminnasta voi aiheutua melu-, värinä- ja pölyhaittaa, joka voi ajoittain levitä harjoitus-alueen ulkopuolelle. Alueen käytöstä esimerkiksi liikuntatapahtumiin on erikseen sovittava.</p>
<p>EP/s</p> <p>Puolustusvoimien alue, jolla arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön peruspiirteet säilytetään</p>	<p>SUUNNITTELMÄÄRÄYS: Alueen suunnittelussa ja täydennysrakentamisessa on otettava huomioon rakennetun kulttuuriympäristön arvot.</p>	
<p>SV</p> <p>Suojavyöhyke</p> <p>Alueella liikkumista rajoitetaan räjähdysvaaran ja turvallisuussyiden takia.</p>	<p>SUUNNITTELMÄÄRÄYS: Sotilasviranomaisille on varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen pysyväisluontoisesta rakentamisesta alueelle.</p>	<p>Alueella liikkumista valvotaan ja se merkitään maastoon selvästi.</p>
<p>EA</p> <p>Ampuma-alue Merkinnällä osoitetaan ampumara- ta-alueet, joille yleisön pääsy on kielletty tai rajoitettu.</p>		<p>Alueen käytöstä aiheutuva häiriö ei ulotu alueen ulkopuolelle ja aluetta voidaan käyttää tilapäisesti esimerkiksi liikuntatapahtumiin.</p>

MAASEUTUUN LIITTYVÄT MERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET

Mirja Karila-Reponen

MAAKUNTAKAAVAMERKINTÄ Merkinnän kuvaus	MAAKUNTAKAAVAMÄÄRÄYS MRL 30 §	TOTEUTTAMISKUVAUS Esimerkkejä alueiden toteuttamisesta. Ei oikeusvaikutuksia.
 <p>Maaseutumainen alue</p>		Alueelle ei kohdistu maakuntakaavassa tutkittuja valtakunnallisia, maakunnallisia tai seudullisia intressejä.
<p>AT</p> <p>Kyläalue Merkinnällä osoitetaan tiiviit kyläalueet.</p> <p>Päijät-Hämeen kulttuuriympäristö- ja maisema-arvot on esitetty maakuntakaavaselostuksen liiteosan kohdassa (liitenumero täydennetään).</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota kunnallistekniikan järjestämiseen, monipuolisen elinkeinorakenteen kehittämismahdollisuuksiin, palvelujen tukemiseen ja säilyttämiseen sekä rakentamisen sopeutumiseen olemassa olevaan kokonaisuuteen ja ympäristöön.</p> <p>Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida kylissä ja kylien läheisyydessä vapaa-ajan asumisen kehittäminen ja mahdollisuudet lisätä vapaa-ajan asumisen ympärivuotisuutta tai muuttaa alueella sijaitsevaa loma-asutusta pysyvän asutuksen tarpeisiin kestävä kehitys, ja kylien erityispiirteet ja tiivis kylärakenne huomioon ottaen.</p> <p>Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ominaispiirteiden vaaliminen ja turvattava merkittävien maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen.</p>	<p>Tiiviit kyläalueet ovat merkittävien palvelukyläkeskusten ydinalueita, jotka erottuvat harvasta kylärakenteesta tiiviimmän rakenteensa vuoksi.</p> <p>Kylät ovat elinvoimaisia ja monipuolisia elinkeinorakenteeltaan ja niissä on monipuolisia peruspalveluita.</p> <p>Uudisrakentaminen on sopusoinnussa olemassa olevan kylämiljöön ja luonnonympäristön kanssa. Kylärakenteen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa otetaan huomioon eri ikäryhmien liikkumisverkosto- ja ympäristö. Kylämiljöö tarjoaa erilaisia mahdollisuuksia sosiaaliseen kanssakäymiseen.</p> <p>Alueen maankäyttö sekä palvelujen ja kunnallistekniikan järjestäminen tutkitaan useimmissa kylissä kaavoituksen keinoin.</p> <p>Kylissä ja niiden läheisyydessä on monipuolista ja myöskin ympärivuotisessa käytössä olevaa vapaa-ajan asumista. Vapaa-ajan asuntoja otetaan käyttöön pysyvän asutuksen tarpeisiin.</p> <p>Kylien omaehtoista kehittämistoimintaa ja erityispiirteiden hyödyntämistä tuetaan.</p>
<p></p> <p>Maaseutukylä Merkinnällä osoitetaan haja-asutusta tiiviimmät kylät</p> <p>Päijät-Hämeen kulttuuriympäristö- ja maisema-arvot on esitetty maakuntakaavaselostuksen liiteosan kohdassa</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota kunnallistekniikan järjestämismahdollisuuksiin, monipuolisen elinkeinorakenteen kehittämismahdollisuuksiin, palvelujen tukemiseen ja säilyttämiseen sekä rakentamisen sopeutumiseen olemassa ole-</p>	<p>Maaseutukylät erottuvat haja-asutusalueista tiiviimmän rakenteensa vuoksi.</p> <p>Kylät ovat elinvoimaisia ja monipuolisia elinkeinorakenteeltaan ja niissä on peruspalveluita.</p>

<p>dassa (liitenumero täydennetään).</p>	<p>vaan kokonaisuuteen ja ympäristöön.</p> <p>Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida kylissä ja kylien läheisyydessä vapaa-ajan asumisen kehittäminen ja mahdollisuudet lisätä vapaa-ajan asumisen ympärivuotisuutta tai muuttaa alueella sijaitsevaa loma-asutusta pysyvän asutuksen tarpeisiin kestävä kehitys, ja kylien erityispiirteet ja maa-seutukylämäinen luonne huomioon ottaen.</p> <p>Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ominaispiirteiden vaaliminen ja turvattava merkittävien maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen.</p>	<p>Uudisrakentaminen on sopusoinnussa olemassa olevan kylämiljöön ja luonnonympäristön kanssa. Kylärakenteen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa otetaan huomioon eri ikäryhmien liikkumisverkosto- ja ympäristö. Kylämiljöö tarjoaa erilaisia mahdollisuuksia sosiaaliseen kanssakäymiseen.</p> <p>Alueen maankäyttö sekä palvelujen ja kunnallistekniikan järjestäminen on suunnitelmallista, mutta ei edellytä kaavatasoista ratkaisua.</p> <p>Kylissä ja niiden läheisyydessä on monipuolista ja myöskin ympärivuotisessa käytössä olevaa vapaa-ajan asumista. Vapaa-ajan asuntoja otetaan käyttöön pysyvän asutuksen tarpeisiin.</p> <p>Kylien omaehtoista kehittämistointia ja erityispiirteiden hyödyntämistä tuetaan.</p>
<p>Haja-asutuskylä Merkinnällä osoitetaan haja-asutusluontoiset kylät, joilla on merkitystä kyläverkoston eheytyksen tai vapaa-ajan asumisen kannalta.</p> <p>Päijät-Hämeen kulttuuriympäristö- ja maisema-arvot on esitetty maakuntakaavaselostuksen liiteosan kohdassa (liitenumero täydennetään).</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota kunnallistekniikan kehittämismahdollisuuksiin, monipuolisen elinkeinorakenteen kehittämismahdollisuuksiin, palvelujen tukemiseen ja saatavuuteen sekä rakentamisen sopeuttamiseen olemassa olevaan kokonaisuuteen ja ympäristöön.</p> <p>Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida kylissä ja kylien läheisyydessä vapaa-ajan asumisen kehittäminen ja mahdollisuudet lisätä vapaa-ajan asumisen ympärivuotisuutta tai muuttaa alueella sijaitsevaa loma-asutusta pysyvän asutuksen tarpeisiin kestävä kehitys, ja kylien erityispiirteet ja haja-asutusluontoisuus huomioon ottaen.</p> <p>Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ominaispiirteiden vaaliminen ja turvattava merkittävien maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen.</p>	<p>Kyllillä on vakiintunut asema maa-seutumaisen asumisen kehityksessä. Kylissä on saatavilla eri tavoin järjestettyjä peruspalveluja.</p> <p>Uudisrakentaminen on sopusoinnussa olemassa olevan kylämiljöön ja luonnonympäristön kanssa.</p> <p>Kylissä ja niiden läheisyydessä on monipuolista ja myöskin ympärivuotiseen käyttöön soveltuvaa vapaa-ajan asumista ja se tukee kylämäistä asumista, elinkeinoja ja palveluiden kehittämistä.</p> <p>Kylien omaehtoista kehittämistointia ja erityispiirteiden hyödyntämistä tuetaan.</p>
<p>RA</p> <p>Loma-asuntoalue</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Suunnitelmaessa tulee ottaa huomioon erityisesti yhdyskuntatekninen huolto ja palvelujen saatavuus sekä</p>	<p>Loma-asuntojen alueet ovat ranta-alueita, joille on rakentuu tiiviitä, mutta viihtyisiä loma-asuntoyhdyskuntia, joilla on saatavilla palve-</p>

<p>Merkinnällä osoitetaan tiiviit vapaa-ajan asumisen alueet</p>	<p>ympäristö- ja maisema-arvot.</p> <p>Ranta-alueilla tulee kiinnittää erityistä huomiota vesistöjen hyvänä pysymiseen ja pilaantumattomuuteen.</p>	<p>luja.</p> <p>Suunnittelussa ja rakentamisessa otetaan huomioon rakennusten liittyminen hienovaraisesti ympäröivään luontoon ja maisemaan. Vesi- ja maaliikenteen aluetarpeet otetaan huomioon.</p> <p>Alueilla on yksityiskohtaisempi kaava.</p>
<p>RM</p> <p></p> <p>Matkailupalvelujen alue tai kohde Merkinnällä osoitetaan merkittävät matkailupalvelualueet ja kohteet, kuten matkailu- ja lomakeskuksia, lomakylä, lomahotelleja, leirintäalueita tai muita matkailua palvelevia toimintoja.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Alueiden toteuttaminen ja kehittäminen tulee perustua kokonaisvaltaiseen suunnitelmaan, jossa otetaan huomioon toimintojen sopeutuminen ympäristöön sekä huolehditaan yhdyskuntateknisen huollon järjestämisestä.</p>	<p>Matkailupalvelujen alueet ovat lomailukeskuksia, joilla on majoitustoiminnan lisäksi muutakin palvelutoimintaa. Alueella on sekä pitkäaikaisia asukkaita, että lyhytaikaisia kävijöitä.</p> <p>Pysäköintipaikkoihin ja liikenteen sujuvuuteen, mutta myös ympäristön laatuun kiinnitetään erityistä huomiota.</p> <p>Alueilla on jätehuoltoon ja jätteiden käsittelyyn tarvittavat alueet.</p> <p>Alueella on yksityiskohtaisempi kaava: asema-, rakennus- tai ranta-kaava.</p> <p>Alueella voi olla matkailua palvelevia rakennuksia tai rakennelmia.</p>
<p>RMg</p> <p>Golf-alue Merkinnällä osoitetaan merkittävät olemassa olevat tai suunnitteilla olevat golf-alueet.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huolehdittava siitä, ettei toiminnasta aiheudu ympäristölle merkittävää haittaa.</p>	<p>Golf-alueet ovat hyvin hoidettuja ja niiden ympäristövaikutukset ovat hallinnassa.</p> <p>Alueelle voi olla golf-toimintaa palvelevia rakennuksia tai rakennelmia</p>
<p>MU</p> <p>Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta Merkinnällä osoitetaan alueita, joiden pääkäyttömuoto on metsätalous ja joille suuntautuu tai on odotettavissa ulkoilupainetta.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Alueen käytön suunnittelussa on maa- ja metsätalousmaan säilyttämisen lisäksi kiinnitettävä huomiota ulkoilumahdollisuuksia parantavien ja ulkoilusta aiheutuvia haittoja vähentävien ulkoilupolkujen ja –reittien järjestelymahdollisuuksiin.</p>	<p>Alueet ovat metsäalueita, jotka sijaitsevat taajamien tai maakunnallisesti merkittävien liikuntakeskusten läheisyydessä. Metsässä on hoideutut ulkoilupolut ja ladut, ulkoilun rakennelmia tai laitteita sekä järjestetty jätehuolto. Alueella voi olla myös golf-toimintoja. Rakentaminen alueella on haja-asutustyyppistä.</p> <p>Alueen ulkoilukäytöstä on kunta tehnyt suunnitelman yhteistyössä alueen omistajan kanssa.</p>

 <p>Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue</p> <p>Merkinnällä osoitetaan aineellisen kulttuuriperinnön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue, joka sisältää useampia erilaisia valtakunnallisia tai maakunnallisia aineelliseen kulttuuriperintöön tai maisemaan liittyviä inventoituja arvoja.</p> <p>Alueilla, joille on aluevarausmerkinnällä osoitettu käyttötarkoitus, ensisijaisen maankäyttömuodon määrää aluevarausmerkintä.</p> <p>Päijät-Hämeen kulttuuriympäristö- ja maisema-arvot on esitetty maakuntakaavaselostuksen liiteosan kohdassa (<i>liitenumero täydennetään</i>).</p> <p>Kulttuurihistorian tai maiseman kannalta valtakunnallisesti merkittävä alue</p> <p>Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt ja valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS:</p> <p>Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ominaispiirteiden vaaliminen ja turvattava merkittävien maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen.</p>	<p>Alueen rakennuskannassa on merkittäviä rakennusperinnettä, elinkeino- tai hallintohistoriaa tai muuta erityishistoriaa edustavia rakennuksia tai muistumia, alueella on maisemallisesti merkittäviä peltoaukeita, perinnemaisemia tai näkymiä. Alueen kulttuurihistoria on edustava.</p>
--	--	---

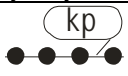

VIRKISTYS- JA SUOJELUALUEISIIN LIITTYVÄT MERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET

Mirja Karila-Reponen

MAAKUNTAKAAVAMERKINTÄ Merkinnän kuvaus	MAAKUNTAKAAVAMÄÄRÄYS MRL 30 §	TOTEUTTAMISKUVAUS Esimerkkejä alueiden toteuttamisesta. Ei oikeusvaikutuksia.
<p style="text-align: center;"></p> <p style="text-align: center;"></p> <p>Virkistysalue tai –kohde Merkinnällä osoitetaan yleiseen virkistykseen ja ulkoiluun tarkoitettuja alueita.</p> <p>Merkintään liittyy MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Alue varataan yleiseen virkistykseen ja ulkoiluun. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava virkistyskäyttöedellytyksien säilyminen, alueen saavutettavuus, riittävä palvelu- ja varustetaso sekä ympäristöarvot ja viher- tai ulkoilureittien jatkuvuus virkistysalueilla.</p>	<p>Alueelle laaditaan suunnitelma, jossa osoitetaan eri virkistystoimintoja varten tarpeelliset alueet, ulkoilureitit, rakenteet ja alueen hoito.</p> <p>Alueella välttämättömät yleistä ulkoilua palvelevat rakennukset ja rakenteet toteutetaan.</p> <p>Yksityiskohtaisempiin kaavoihin perustuen alueelle voidaan rakentaa myös matkailupalvelujen rakennuksia.</p> <p>Tavanomainen maa- ja metsätalousrakentaminen, olemassa olevien rakennusten peruskorjaus ja kohtuullinen lisärakentaminen toteutetaan niin, että ne ovat sopuolosuhteissa virkistyskäytön kanssa. Metsän käsittelyssä otetaan huomioon alueen virkistyskäyttö.</p> <p>Välttämätön maankamaran kaivaminen, louhiminen ja täyttäminen sekä muut niihin verrattavat toimenpiteet toteutetaan niin, etteivät ne heikennä alueen virkistyskäyttöedellytyksiä.</p> <p>Maakuntakaavan yleispiirteisyydestä johtuen virkistysalueilla voi sijaita asuin- tai lomarakennuspaikkoja.</p>
<p style="text-align: center;"></p> <p>Retkeilyalue, jolla ympäristön peruspiirteet säilytetään Merkinnällä osoitetaan retkeilyyn ja ulkoiluun taajamarakenteen ulkopuolella sijaitsevia alueita, joilla ympäristön peruspiirteet säilytetään. Merkintään liittyy MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Alueen käytössä ja sen suunnittelussa tulisi erityistä huomiota kiinnittää virkistyskäyttöedellytysten turvaamiseen ja kehittämiseen sekä ympäristön laadun säilymiseen hyvänä.</p>	<p>Alueelle laaditaan suunnitelma, jossa osoitetaan eri virkistystoimintoja varten tarpeelliset alueet, ulkoilureitit, rakenteet ja alueen hoito.</p> <p>Alueella on välttämättömät yleistä ulkoilua palvelevat rakennukset ja rakenteet toteutetaan.</p> <p>Tavanomainen maa- ja metsätalousrakentaminen, olemassa olevien rakennusten peruskorjaus ja kohtuullinen lisärakentaminen toteutetaan.</p>

		<p>tetaan niin, että ne ovat sopusoinnussa virkistyskäytön ja luonnon erityispiirteiden kanssa.</p> <p>Metsän käsittelyssä otetaan huomioon alueen virkistyskäyttö.</p> <p>Maakuntakaavan yleispiirteisyydestä johtuen virkistysalueilla voi sijaita asuin- tai lomarakennuspaikkoja.</p>
<p>S</p> <p></p> <p>Suojelualue Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittäviä suojelualueita ja kohteita jotka voidaan toteuttaa luonnonsuojelu ja/tai muun lainsäädännön perusteella.</p> <p>Merkintään liittyy MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>	<p>SUOJELUMÄÄRÄYS: Alueella ei saa ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja.</p>	<p>Alueiden suojelun toteutustapa ratkaistaan yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä.</p>
<p>SL</p> <p></p> <p>Luonnonsuojelualue Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita.</p> <p>Merkintään liittyy MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>	<p>SUOJELUMÄÄRÄYS: Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Suojelumääräys on voimassa, kunnes alue on muodostettu luonnonsuojelulain mukaiseksi luonnonsuojelualueeksi.</p>	<p>Suurimmille ja nähtävyyshakkeina merkittävillä alueilla laaditaan hoito- ja käyttösuunnitelmat.</p> <p>Alueelle voidaan rakentaa suojeluarvojen säilyttämiseen, opastukseen, virkistyskäyttöön ja tieteelliseen tutkimukseen tarpeellisia rakenteita ja rakennuksia.</p>
<p>SM</p> <p></p> <p>Muinaismuistoalue tai -kohde Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolain rauhoittamia muinaisjäännösalueita.</p> <p>Merkintään liittyy MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Muinaisjäännösalueiden ja –kohteiden ja niiden lähialueiden maankäyttöä, rakentamista ja hoitoa suunniteltaessa on itse muinaisjäännösten lisäksi otettava huomioon muinaisjäännösten suoja-alueet, maisemallinen sijainti ja mahdollinen liittyminen arvokkaisiin maisema-alueisiin ja/tai kulttuuriympäristöihin. Toimenpiteitä suunniteltaessa on pyydettävä lausunto museoviranomaisilta.</p>	<p>Muinaismuistojen tarkka sijainti on kaavoittajien ja eri viranomaisten tiedossa ja he edistävät toimillaan niiden säilymistä.</p> <p>Metsää käsitellään vain muinaisjäännöksen suojelun tai hoidon vuoksi tarpeelliselta osin.</p> <p>Välttämättömät kaivamis-, peittämis-, muuttamis-, poistamistoimet tms. toteutetaan museoviraston luvalla kohteen tutkimisen jälkeen.</p>

	Päijät-Hämeen vedenalaiset muinaismuistojäännökset on esitetty maakuntakaavaselostuksen liiteaineistossa.	
 <p>Natura 2000-alue Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston päätöksen mukaiset Natura 2000 – ohjelman alueet täydennys-alueineen.</p>		
 <p>Arvokas harjualue tai muu geologinen muodostelma Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita harjualueita.</p> <p>Alueilla, joille on aluevarausmerkinnällä osoitettu käyttötarkoitus, ensisijaisen maankäyttömuodon määrittelee aluevarausmerkintä.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Alueidenkäyttö on suunniteltava niin, ettei aiheuteta kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista tai laajalle ulottuvia vahingollisia ominaisuuksia luontosuh-teissa.</p>	
 <p>Ohjeellinen ulkoilureitti Merkinnällä osoitetaan maakunnallisten ulkoilureittien yhteystarpeet taajamien ulkopuolella.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Suunnittelussa on turvattava ulkoilureittien toteuttamisedellytykset maakunnallisesti ja seudullisesti toimivana reitistönä sekä yhteydet virkistysalueisiin.</p> <p>Yksityiskohtaisessa reittisuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota olevan tiestön ja poluston käyttömahdollisuuksiin sekä luonnon arvojen säilymiseen suuntaamalla reitit kulusta kestäville alueille.</p>	<p>Ulkoilureittisuunnitelma perustuu kokonaissuunnitelmaan. Ulkoilureitit suunnitellaan ja toteutetaan kulutusta kestäville alueille luonnon erityiset suojelutarpeet huomioon ottaen. Reittejä ympäröivää maankäyttöä suunniteltaessa otetaan huomioon reittien varrella tarpeelliset liitännäisalueet ja varaudutaan jätehuollon järjestämiseen.</p> <p>Kunnat ovat suunnitelleet yksityiskohtaisempia reitistöjä yhteistyössä keskenään.</p>
 <p>Maaseudun kehittämisen kohdealue Merkinnällä osoitetaan alueita, joita kehitetään maaseutumaisen asuminen tai alueelle luonteenomaisia erikoistuotannon toimintamahdollisuuksia.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Kehitettävän alueen vesihuollon järjestämiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota.</p>	
 <p>Matkailun ja virkistyskehittämisen kohdealue Merkinnällä osoitetaan alueita, joita kehitetään erityisesti matkailun, matkailuelinkeinon, ulkoilun ja virkis-</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Alueella kehitetään matkailuelinkeinon palveluita ja yleisen virkistyspalveluita. Erityistä huomiota kiinnitetään palveluiden verkottumiseen ja toteuttavien toimenpiteiden yhteensovittamiseen</p>	

tyskäytön alueina.		
 <p>Kansallisen kaupunkipuiston alue Merkinnällä osoitetaan Heinolan kansallisen kaupunkipuiston alue.</p>		
 <p>Viheryhteystarve Merkinnällä osoitetaan virkistysalueverkostoon kuuluvat kehitettävät viheryhteystarpeet taajama-alueilla.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huolehdittava siitä, että merkinnällä osoitettu yhteys säilyy tai toteutuu tavalla, joka turvaa virkistys- ja ulkoilumahdollisuudet.</p>	
 <p>Vesialue Merkinnällä osoitetaan vesialueet, joilla erityisesti halutaan turvata veden laadun pysyminen korkeatasoisena.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS: Ranta- ja asuinrakentamisen, teollisuuden sekä maa- ja metsätalouden suunnitelmissa tulisi kiinnittää erityistä huomiota vesien laadun pysymiseen korkeatasoisena.</p>	<p>Laadukas raakavesi vedenhankintaa varten on turvattu.</p>